

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 października 2013 roku Sąd Rejonowy w Skierniewicach zasądził od pozwanej B. C. na rzecz powoda Z. W. kwotę 16.680,00 złotych z ustawowymi odsetkami: od kwoty 6.840,00 złotych od dnia

9 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty, od kwoty 9.840,00 złotych od dnia 12 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 3.251,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.400,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy ustalił, że obie strony prowadzą działalność gospodarczą. Pozwana B. C. zleciła powodowi usługę transportową, w ramach której powód miał przewieźć 25 - 26 tony mialu węglowego w dniach 22 - 30 listopada 2012 roku. Zapłata za świadczoną usługę w wysokości 1.000,00 złotych za jeden fracht miała nastąpić w terminie 14 dni.

Zlecenie wraz z kompletem dokumentów zostało przesłane powodowi drogą elektroniczną.

Za wykonaną usługę transportową w dniu 24. listopada 2012 roku powód wystawił pozwanej fakturę VAT numer (...) na kwotę 9.840,00 złotych z odroczonym termin płatności do dnia 8 grudnia 2012 roku.

Następnie za wykonaną usługę transportową w dniu 27 listopada 2012 roku powód wystawił pozwanej fakturę VAT numer (...) na kwotę 9.840,00 złotych z odroczonym termin płatności do dnia 11 grudnia 2012 roku.

Pismem z dnia 25 stycznia 2013 roku powód Z. W. wezwał pozwaną B. C. do zapłaty należności wynikających z wystawionych faktur VAT.

Pozwana uregulowała jedynie częściowo należność z faktury VAT numer (...), z której do zapłaty pozostała kwota 6.840,00 złotych.

Stan faktyczny w sprawie Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, takie jak łączące strony zlecenie transportowe, faktury VAT wystawione przez powoda, kierowane do pozwanej wezwania do zapłaty, które to dokumenty uznał za wiarygodne i nie budzące wątpliwości, a ponadto nie zostały one podważone przez żadną ze stron w toku postępowania. Co prawda pozwana podnosiła, iż złożone przez powoda zlecenie nie zostało podpisane, jednakże okoliczność powyższa pozostaje bez znaczenia, skoro zlecenie zostało przesłane powodowi drogą elektroniczną, a dodatkowo powód wykonał zlecenie na rzecz pozwanej.

Sąd I instancji uznał, że roszczenie powoda Z. W. jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Strony łączyła umowa przewozu, na mocy której powód zobowiązał się w ramach prowadzonej działalności gospodarczej przewieźć towary - mial węglowy dla pozwanej. W okolicznościach niniejszej sprawy bezspornym jest, że usługa została wykonana, a powód zgodnie ze zleceniem wystawił pozwanej fakturę VAT .

Zebrany materiał dowodowy pozwolił na uznanie przez Sąd Rejonowy, iż doszło do zawarcia umowy o świadczenie usług a następnie jej wykonania. Fakty takie wynikają z przedstawionych przez powoda dowodów. Powód udowodnił swoje roszczenie zarówno co do zasady i co do wysokości.

Pozwana poza stwierdzeniami, że w toku niniejszego postępowania nie doszło do udowodnienia roszczenia dochodzonego pozwem nie wskazała żadnych innych argumentów. Zdaniem Sądu meriti, oczywistym jest, że nie jest ona zobowiązana dowodzić okoliczności negatywnych, takich jak niewykonanie umowy, czy nieudowodnienie roszczenia. Jednakże rozkład ciężaru dowodu (art. 6 k.c.) i jego procesowy odpowiednik (art. 232 k.p.c.) nie może

być rozumiany w ten sposób, że ciężar dowodu zawsze spoczywa na powodzie. W razie sprostania przez powoda ciężącym na nim obowiązkiem dowodowym, na stronie pozwanej spoczywa ciężar udowodnienia ekscpekcji i faktów uzasadniających jego zdaniem oddalenie powództwa (wyrok Sadu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 26 stycznia 2012 roku, I ACa 1489/11; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 30 września 2010 roku, I ACa 572/10).

W ocenie Sądu I instancji, powód sprostął obowiązkom wynikającym z art. 6 k.c. i wykazał za pomocą dowodów z dokumentów prywatnych fakt zawarcia umowy i jej wykonania. Natomiast pozwana - mimo tego - poza zaprzeczeniem tym faktom nie podjęła żadnych działań, nawet w chwili, kiedy strona powodowa wykazała bezzasadność jej stanowiska.

O tym, że strony łączyła umowa o usługi transportowe przekonuje również stanowisko pozwanej, która przyjęła wystawione przez powoda faktury i nie negocjowała ani ich treści ani podstaw ich wystawienia. Nie kwestionowała faktu wykonania usługi, nie podnosiła żadnych uwag co do jakości świadczonych przez powoda usług, w żaden sposób nie zakwestionowała ich wystawienia. A w sytuacji gdyby stwierdziła fakty sprzeczne z rzeczywistością pozwana winna zwrócić się do powoda o wyjaśnienia bądź zwrócić mu te faktury. Co więcej, część należności z faktury VAT nr (...) została

przez pozwaną uregulowana. B. C. w żaden sposób nie odniosła się też do kierowanych do niej wezwań do zapłaty. Zdaniem Sądu Rejonowego, z pewnością nie zachowałyby się biernie, w sytuacji gdyby ktoś wzywał ją o zapłatę nienależnej kwoty

i to nie w małej wysokości, bo ponad 16.000,00 złotych. Faktury VAT stanowią rzeczywiście dokumenty prywatne, ale są jak każde inne dowodem w sprawie. Sąd meriti uznał, iż podpisane i odebrane przez kupującego stwierdzają fakt zaistnienia rzeczywistych transakcji handlowych między stronami. Wskazał również, iż faktury VAT nie są jedynym dokumentem w przedmiotowej sprawie. Powód swoje roszczenie wykazał jeszcze innymi środkami dowodowymi, jak przesłane drogą elektroniczną zlecenie. Sąd Rejonowy zauważył też, że pozwana ograniczyła się jedynie do zakwestionowania faktów podawanych przez powoda. Jednakże nie wskazała żadnych innych okoliczności, które podważyłyby wiarygodność jego twierdzeń.

Reasumując, Sąd I instancji uznał, iż powód Z. W. wykonał w całości i prawidłowo swoje zobowiązanie. Natomiast pozwana B. C. nie udowodniła podnoszonych w sprzeciwie zarzutów. A zatem należy uznać, iż Z. W. udowodnił swoje roszczenie co do zasady i co do wysokości. W związku z tym zasługuje ono na uwzględnienie w całości.

Powód domagał się zasądzenia na jego rzecz ustawowych odsetek od dochodzonych pozwem kwot. Żądanie to ma oparcie w art. 481 § 1 k.c., zgodnie

z treścią którego jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Z uwagi na to, iż pozwana B. C. nie wywiązała się w terminie z obowiązku uregulowania należności za wykonane na jej rzecz usługi Sąd Rejonowy zasądził je wraz z ustawowymi odsetkami - w przypadku wynagrodzenia za wykonane usługi - od dnia wymagalności roszczenia wskazanego w fakturach VAT do dnia zaspokojenia powoda (do dnia zapłaty).

O kosztach procesu Sąd I instancji orzekł na zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu określonej w art. 98 k.p.c. Powód Z. W. wygrał niniejszy proces w całości, a więc należy mu się zwrot kosztów procesu poniesionych w toku niniejszego postępowania. Na uzasadnione wydatki powoda złożyły się:

- opłata od wniesionego pozwu w wysokości 834,00 złote, ustalona na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 r. nr 90, poz. 5945 ze zm.);

- wynagrodzenie ustanowione w sprawie radcy prawnego w wysokości 2.400,00 złotych, ustalone na podstawie § 6 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1349 ze zm.);

- opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 złotych, ustalona na podstawie art. 1 ust. 1 pkt. 2 ustawy o opłacie skarbowej z dnia 16 listopada 2006 roku (Dz. U. Nr 225, poz. 1635). (wyrok k. 64, uzasadnienie k. 58 – 63)

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana B. C., zaskarżając go w całości.

Skarżąca zarzuciła wyrokowi:

1/ naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 6 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że powód wykazał zasadność roszczenia i wysokość wynagrodzenia z tytułu umowy transportu;

2/ sprzeczność ustaleń Sądu I instancji z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez przyjęcie, że umowa transportu została zlecona przez pozwaną.

(apelacja k. 65 - 67)

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. (odpowiedź na apelację k. 108 – 108v)

Sąd Okręgowy, Sąd Gospodarczy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej B. C. nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy i wyczerpujący przeprowadził postępowanie dowodowe oraz dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne.

Z podniesionych w apelacjach zarzutów, w pierwszej kolejności rozważenia wymagają zarzuty dotyczące naruszenia przepisów kodeksu postępowania cywilnego, gdyż poprawność zastosowania przepisów prawa materialnego może być oceniana jedynie w odniesieniu do stanu faktycznego ustalonego zgodnie z zasadami procedury cywilnej (vide: uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 2 lipca 2004 roku, w sprawie II CK 409/03, opubl. Lex nr 148384).

W ocenie Sądu Okręgowego, pozbawiony racji jest zarzut sprzeczności ustaleń Sądu I instancji z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez przyjęcie, że umowa transportu została zlecona przez pozwaną.

Sprzeczność ustaleń sądu z treścią zebranego materiału ma miejsce wówczas, gdy rozstrzygnięcie sądu I instancji jest sprzeczne z tymi istotnymi dla rozstrzygnięcia okolicznościami, które sąd ustalił w toku postępowania, albo gdy wyprowadził logicznie błędny wniosek z ustalonych przez siebie okoliczności, albo wreszcie gdy sąd przyjął fakty za ustalone bez dostatecznej podstawy. Przez okoliczności w powyższym rozumieniu należy rozumieć okoliczności faktyczne. Chodzi tu bowiem jedynie o błędy dotyczące elementu faktycznego orzeczenia. Sąd II instancji bada, czy w stanie faktycznym sprawy nie zachodzą sprzeczności między poszczególnymi ustaleniami oraz czy stan faktyczny stanowi harmonijną całość. Zakres kontroli apelacyjnej nie obejmuje całej sfery faktycznej sprawy, ale tylko zebrany materiał procesowy. Zawsze jednak zarzut taki znajdzie uzasadnienie, gdy ustalenia sądu sprzeczne będą z materiałem, który uznał on za wiarygodny, albo też gdy dowody prowadzące do odmiennych wniosków nie będą przez sąd ocenione negatywnie.

Z tą ostatnią sytuacją mamy do czynienia także, gdy sąd nie oceni wszystkich dowodów zebranych w sprawie bądź w uzasadnieniu stwierdzi, że daje wiarę wszystkim dowodom, mimo że pozostają one ze sobą w takim stosunku, że prowadzą do sprzecznych ze sobą wniosków.

W rozpoznawanej sprawie brak jest podstaw do przyjęcia, że rozstrzygnięcie Sądu I instancji jest sprzeczne z tymi okolicznościami, które zostały ustalone w toku postępowania. Nie można zarzucić temu Sądowi, iż wyprowadził logicznie błędne wnioski z ustalonych przez siebie okoliczności.

Brak podpisu na załączonym do pozwu zleceniu wyklucza jedynie uznanie, że umowa została zawarta w formie pisemnej.

Do elementów przedmiotowo istotnych (essentialia negotii) umowy przewozu (art. 774 k.c. i następne) należy ustalenie przedmiotu przewozu i trasy przewozu oraz określenie wynagrodzenia należnego za przewóz (por. Czachórski, Zobowiązania, 2009, Nb 1171, s. 505).

Przepisy kodeksu cywilnego nie przewidują żadnej formy szczególnej dla umowy przewozu. Do zawarcia umowy tej prowadzi zatem każde zachowanie się stron, które ujawnia ich wolę w sposób dostateczny (art. 60 k.c.). W szczególności podkreślić wypada, iż wystawienie listu przewozowego (art. 780 § 1 k.c.) nie jest przesłanką zawarcia umowy przewozu (por. M. Sychowicz, [w:] Bieniek, Komentarz. Zobowiązania, 2011, t. II, art. 774, s. 553, pkt 7).

Również przepisy ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. prawo przewozowe (tekst jednolity Dz.U. z 2012 r. poz. 1173 ze zm.) nie przewidują formy szczególnej dla zawarcia umowy przewozu.

Zgodnie z art. 38 ust. 1 prawa przewozowego nadawca składa przewoźnikowi na przesyłkę towarową list przewozowy, a jeżeli przy danym rodzaju przewozu jest to powszechnie przyjęte, w inny sposób dostarcza informacji niezbędnych do prawidłowego wykonania przewozu.

Aktualna treść cytowanego wyżej przepisu dowodzi, że wystawienie listu przewozowego nie stanowi już obowiązku i nie jest przesłanką zawarcia umowy przewozu przesyłki towarowej. Rola listu przewozowego w chwili obecnej sprowadza się przede wszystkim do możliwości dowodzenia faktu zawarcia umowy przewozu, jej treści, jak również jej wykonania (ad probationem), ale wystawienie listu przewozowego nie warunkuje w żaden sposób ważności samej umowy przewozu.

Co więcej, stosownie do treści art. 780 § 1 k.c. wysyłający (nadawca) powinien wystawić list przewozowy na żądanie przewoźnika. Zatem obowiązek ten nie spoczywa na przewoźniku, ale na nadawcy (co wynika również z treści ust. 1 art. 38, jako że to nadawca składa przewoźnikowi list przewozowy).

Załączone do akt zlecenie zostało przesłane powodowi w dniu 22 listopada 2012 r. o godz. 13.01 pocztą elektroniczną wraz z dokumentami rejestrowymi pozwanej (zaświadczenie o wpisie pozwanej do ewidencji działalności gospodarczej, potwierdzenie zarejestrowania pozwanej jako podatnika VAT, zaświadczenie o numerze identyfikacyjnym REGON) przez przedstawiciela regionalnego pozwanej P. P. z adresu: (...) (wydruk z poczty elektronicznej k. 45-49). Pozwana posiada stronę internetową: (...), a jej adresy e – mailowe są następujące: (...) (dowód: zlecenie k. 10).

Chybiony jest też zarzut naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 6 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że powód wykazał zasadność roszczenia i wysokość wynagrodzenia z tytułu umowy transportu.

Artykuł 6 k.c. ustanawia podstawową regułę dowodową, zgodnie z którą ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne.

Konsekwencją niewykazania przez stronę prawdziwości jej twierdzeń o istotnych faktach jest to, że fakty te nie będą stanowiły podstawy rozstrzygnięcia sądowego, przez co strona nie osiągnie korzystnego dla siebie orzeczenia.

Działanie reguły ogólnej z art. 6 k.c. wymaga wskazania, że na gruncie prawa cywilnego materialnego fakty (okoliczności), z którymi prawo łączy powstanie, zmianę lub ustanie stosunków cywilnoprawnych, są zdarzeniami cywilnoprawnymi. Stanowi to podstawę do podziału, na tle omawianego artykułu, faktów dowodzonych w procesie cywilnym na trzy rodzaje: a) fakty prawotwórcze, b) fakty tamujące powstanie prawa, c) fakty niweczące prawo. Reguła art. 6 k.c. ma więc złożone znaczenie materialnoprawne i procesowe i powszechnie w doktrynie przyjmuje się, że powód powinien udowodnić fakty prawotwórcze a pozwany fakty niweczące to prawo lub uniemożliwiające jego powstanie.

Do naruszenia art. 6 k.c. dochodzi, gdy sąd orzekający przypisuje obowiązek dowodowy innej stronie niż ta, która z określonego faktu wywodzi skutki prawne (stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy w wyroku z 15 marca 2012 roku, I CSK 345/11, opubl.: Legalis).

Nie jest uzasadniony zarzut naruszenia art. 6 k.c., jeżeli ustalony w wyroku stan faktyczny jest wynikiem oceny przeprowadzonych dowodów, a nie opiera się wyłącznie na stwierdzeniu, że strona (nieobciążona ciężarem dowodu) nie zaoferowała stosownych dowodów (zob. wyrok Sądu Najwyższego, z dnia 24 maja 2012r., II UK 266/11, opubl.: Legalis).

Wbrew stanowisku skarżącej powód wykazał zasadność roszczenia i wysokość wynagrodzenia z tytułu umowy transportu.

W zleceniu transportowym przesłanym przez przedstawiciela regionalnego pozwanej P. P. został określony między innymi ładunek (miał węglowy, 25 – 26 ton) oraz stawka za 1 fracht (1.000,00 zł).

W wystawionych przez powoda i załączonych do pozwu fakturach powód wpisał jak nazwa towaru lub usługi: usługa transportowa, jednostka miary: kurs, ilość: 8, cena netto 1.000,00 złotych.

Faktury te zostały przyjęte i podpisane przez przedstawiciela regionalnego pozwanej P. P. jako osobę upoważnioną do odbioru faktury. Nie zostały one zwrócone przez pozwaną, a faktura (...) została częściowo zapłacona.

Pozwana nie zgłaszała również żadnych zastrzeżeń co do treści doręczonych faktur, ani też do wykonanego przewozu. Nie reagowała też na doręczone jej wezwania do zapłaty.

Mając powyższe na uwadze i nie znajdując podstaw do wzruszenia z urzędu zaskarżonego orzeczenia, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. , art. 109 § 2 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c.

Zasądzone koszty postępowania apelacyjnego w kwocie 1.200,00 zł stanowi wynagrodzenie pełnomocnika powoda będącego radcą prawnym, którego wysokość została określone na podstawie § 2 ust. 1 i 2, § 6 punkt 5, § 12 ust. 1 punkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 490).